

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

»Vse za narod, svobodo in napredek!« *Dr. K. Lavrič.*

Kopanski ulici, I. Matrucci v ulici Formica, I. Hovański
v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič
na trgu della Caserma.

„Vaši spori s parlamentom, vaši prepiri s princem, ki se bojujejo danes za vas in se bodo bojevali jutri proti vam, trmoglavost ljudstva, ki ga vlada koadjutor, predsednik Blancmesnil in svetnik Broussel — slednjič ves ta nered, ki se pojavlja na celi fronti, vas mora

Ličen Maks Ivanov, Rihemborg.
 Lokar Alojzij pok. Antona, Ajdovščina.
 Malnič Henrik in mati Oriole, Kanal.
 Maraz Jakob pok. Frana, Sp. Vrtojba.
 Milovčič Josipina, Trst.
 Mrevlje Tomaž pok. Tomaža, Sv. Križ.
 Musič Josip pok. Josipa, Gorica.
 Naglos Josip pok. Josipa, Gorica.
 Nanut Fran pok. Antona (Zavavlav), St. Andrež.
 Nardini dr. Emil pok. Frana, Gorica.
 Nunki samostan Sv. Uršule, Gorica.
 Obizzi marki Anton pok. Karola, Gorica.
 Obljubek Fran pok. Frana, Krasno.
 Palisca Marija vdova, Tolmin.
 Pavletič Josip pok. Frana, Gabrije.
 Pečenko Anton Ivanov in Alojzija roj. Ličen, Gorica.
 Perin Henrik pok. Josipa, Medana.
 Peric Iyan pok. Matevža, Doberdob.
 Peternej Viljem, Cerkno.
 Persolja vdova Marija roj. Marinič, Vrhovlje.
 Pertovt Josip in Andrej, Podlešče (Banjšice).
 Pettarin Nikolaj pok. Frana in Ana roj. Zottig Nodus, Anton pok. Josipa, Gorica.
 Župnijski beneficij kanalski, Kanal.
 Župnijski beneficij v Rencah, Renče.
 Pirih Matevž, S. Viška Gora.
 Podbršček Anton Mihaelov, Lestivnica (Deskle).
 Ples Friderik, Devin.
 Poljšak Filip pok. Frana, Šmarje.
 Poljšak Vincenc pok. Josipa, Šmarje.
 Ravnikar Alojzij, Cerkno.
 Reja Anton pl. pok. Antona, Kozana.
 Riccabona-Reichenfels Angiolina pl. pok. Gustava, Solkan.
 Rovi vdova Eliza, Vel. Žablje.
 Rubbia Josip pok. Josipa, Vogrsko.
 Sedlar Marija, Tolmin.
 Saunig Anton pok. Josipa, Bilje.
 Saunig Ivan pok. Matevža, Bilje.
 Šiligoj Ivan, Mihael. pok. Antona, Št. Martin.
 Šiligoj Josip pok. Ivana, Drnovik.
 Simčič Ivan pok. Josipa, Gorica.
 Šinigoj Josip Josipov, Dornberg.
 Stekar Josip pok. Josipa, Gor. Cerovo.
 Stekar Josip pok. Štefana, Snežatno.
 Stepančič Karol, Temnica.
 Strassoldo Ana grofinja roj. baroninja Moscon, Gorica.
 Tacco Gino baron pok. Rudolfa, Št. Ferjan.
 Teuffenbach baron Rudolf pok. Artura, Pevma.
 Tomšič Ivan pok. Josipa, Sovodnje.
 Toros Karol pok. Mihaela, Medana.
 Toros Leopold pok. Frana, Medana.
 Toros Leopold pok. Frana in Marija vdova Curtin, Medana.
 Toros Fran pok. Mihaela, Medana.
 Tosi Gavdencij, Škarjan.
 Thurn Teresa grofinja roj. de Boschetti, Gorica.
 Urbancich Mihael pl. pok. Mihaela, Trst.
 Velušček Anton Antonov, Velendol.
 Velušček Josip, Kobališče.
 Vrtovec Josipina, Tolmin.
 Winkler baron Egon, Filip, Alfred, baroninja Melita, Pontoni Andreana, Tolmin.
 Železnica vipavske doline, Ajdovščina.

Zega Mihael pok. Mihaela, Kanal.
 Zottich Avgusta, pok. Aleksandra, poročena Franzot, Krk.
 Zottich Jurij pok. Ivana, Kormin.
 Zottich Josip pok. Josipa, Spod. Cerovo.
 Zottich Alojzij pok. Josipa, Trst.
 Zuccato Anton pl. Petrov, Št. Mihael.
 Zuccato Peter pl. pok. Vinceuca, Ozeljan.
 Zucchiati Antonija pok. Antona, Medana.

DOPISI. Iz goriške okolice.

Iz podgorške županije. — V našem županstvu, katero obsega tri občine t. j. Podgora, Pevma in Podsobotin, nas je precej veliko število deželnozborskih volilcev, "če na falim" okoli 8 sto, kateri smo raztrošeni v 4 (reci štiri) stranke in sicer: narodno napredna, agrarna, klerikalna in socialno-demokratska stranka. Kar je nas kmetov, moramo vpoštevati stranke: agrarno, napredno in klerikalno. Tudi socialno-dem. stranka bode velikega pomena, posebno, ako pride do ožje volitve.

Agrarci pravijo, da zmaga je "sigurno" naša. Klerikalci pa molčijo in delajo tajno, da je veselje in zmaga bode njihova "magari tako ne". Krivda pa bode naša, ako oni zmago. Zakaj? Agitacije ni nobene, ne od agrarne, ne od napredne strani, in zakaj ne? Ker se bojimo eden drugega t. j. agrarci se bojijo naprednjakov in naprednjaki pa agrarcev. — Zaradi tega po mojem mnenju bi bilo najbolje, da bi se zedinili obe stranki, t. j. agrarna in narodnapredna in šli skupno v agitacijo brez strahu med seboj, in veliko bi jih pridobili na našo stran, zmaga pa bi bila naša. Drugače ostane vse ropotanje v zraku in zmaga bode klerikalna, ker brez agitacije od obeh strani bomo propadli na celi črti in sovraštvo ostane na dnevnem redu med nami kmeti "in mir bode le gor" v nebesih.

Na delo torej in zedinimo se, brez nadaljnjega odloga, ker, ako bomo še kaj čakali, bode prepozno, na deželnem odboru in zboru bodo pa združeni klerikalci z Lahi iz nas slovenskih kmetov "polento mešali". — Živela edinost!

V Št. Petru so se nekateri fantje vpri občinskemu redarju Drožu, kateri jih je ob priliki javnega plesa opominjal, da naj dajo mir. — Fantje pa, razvajeni od dobroščnosti redarja, ga niso ubogali, ampak eden izmed njih je pihnil luč, Rihard Blažica pa je prijel redarja za brado in ga vrgel proti zidu. — Nato je redar Blažico aretoval, toda Josip Črnic je skočil k njemu in oprostil Blažico iz redarjevih rok. — Redarju so tudi vzeli vrstico, s katero je hotel zvezati aretiranega Blažico. — Blažica in Črnic se bodeda zagovarjala radi javnega nasilstva pred sodnjo.

Iz ajdovskega okraja.

Šmarje, 10. svečana. — Ker nimam navade in ne časa pisati po časniki, izrekam dopisniku "Prim. lista" z dne 6. t. m., da je to, kar je pisal o meni, ostudna laž, ker jaz

nisem pisal g. učitelju v Branico, ne da naj pride k volitvi, in ne, da naj privleče volilce gor. To si upam, če treba dokazati.

Naši volilci so že toliko zavedni, da ne bodo volili kandidatov, katere postavi par gospodov v Gorici, ampak kandidate, kateri bodo postavljeni po želji ljudstva.

Filip Stubelj.

Šmarje, 11. februarja. — Kako lepo začne dopisnik iz Šmarij v "Prim. listu" od 6. t. m. z namenom, odvratiti od sebe sum, da bi on tisto pisal. Pri nas je pa vsak tega prepričanja, da sta oba dopisa v "Prim. listu" od 30. jan. in oni od 6. t. m. iz ene roke. Tudi kdo je predaval, je dopisnik vedel, ne da bi mu uredništvo povedalo.

Ta dopisnik pravi, da si ni upal g. dr. Levpušček ne preklinjati S. L. S. in ne blagoslovljati napredno stranko. Neumnež! Saj ni tudi zato prišel v Šmarje, ne da bi koga blagoslovljal, še manj pa preklinjal, marveč prišel nas je podučevati, za kar smo mu hvaležni. Še bolj zmerni klerikalci, katerih je bilo nekaj pri predavanju, so se pohvalno izrazili o predavanju.

Kar pa piše o zaupniku napredne stranke, da je koj pisal učitelju v Branico, naj privleče na dan volitve kolikor mogoče veliko volilcev v Šmarje, se mi zdi jako neverjetno. Kajti čemu bi mu hitro pisal v Branico, ko je imel od takrat do volitve še 6 tednov ter sta bila tudi pri predavanju skup; bi mu torej lahko koj takrat naročil. Kako pa more dopisnik zvedeti za tako pismo, če se je res pisalo. Neverjetno se mi zdi, da bi g. učitelj komu to pravil, ko bi tudi bilo kaj resnice na tem. Tu se je gotovo opekel dopisnik ali je pa namenoma lagal, kar je sploh klerikalna dolžnost.

Za danes dovolj; o priliki še kaj lepega.

Iz Sela na Vipavskem. — (Škandal, da mu ga ni para). — V Batujah obstoja, kakor je že znano, pod zaščito našega Nacka "izobraževalno društvo." V tem društvu so po mnenju pridne in delavne farovške kuharice in veleučnega Janeza Krnilovega ter one žene, ki kuharici vodo nosi — sami najboljši ljudje, drugi so torej ljudje nižje vrste. Med temi plemenitimi dobrimi ljudmi se je nahajal v društvu kot član tudi neki Italijan iz Muličeve fužine, kateri pa je že od rojstva tu v Batujah. Seveda pri klerikalcih je bil ta človek vzor katoličana samo zato, ker je bil član farovškega društva. No kakšne ljudi ima v svoji sredi Nackovo "izobraževalno društvo", se je pokazalo v nedeljo zvečer, ko je gori omenjeni Italijan psoval Batujce s psovko "porci ščavi", in to psovko je ponavljal več kot 20 krat na javni cesti, ne da bi kdo reagiral. In to v Batujah v sredi Vipavske doline.

Če ni to škandal, kaj naj se potem še škandal imenuje? In to je član farovškega "izobraževalnega društva".

No pri klerikalcih je vse mogoče. Kakor se puste terorizirati od Lahov farovski kimavci v deželni zbornici, tako se pustijo brez protesta zmerjati z besedo svinja od

privandranih našega kruha sitih polentarjev naši klerikalci.

Ako bi se bilo kaj takega zgodilo v našem naprednem Selu, bi si bili napredni Selci dali na licu mesta zadoščenje za take neodpustljive psovke. Ljudje, ki trpijo, da se jim na lastni zemlji, za katero so žrtvovali naši pradedje toliko dragocene krvi, da so ohranili jo pred krvoločnimi sosedi divjaki, ljudje ki trpijo, da se jih na tej zemlji od pitepenca polentarja žali z besedo "porci ščavi", taki ljudje niso vredni, da se prištevajo k sinovom slovenskega naroda. In to še od člana onega društva, ki bi hotelo biti slovensko. To je škandal, to je sramota. Pij!

In vkljub temu so se jezili backi, ker smo jim v Selu žvižgali, tudi ko so peli:

"Hej Slovejnici". No, le naj pridejo prihodnje poletje še v Selo kričati "Hej Slovejnici"; sedaj že vemo, kaj nam je storiti, ko nas posetite.

Iz sežanskega okraja.

Bralno-povsko društvo "Dneva žar" v Kazljah bo imelo v nedeljo 23. t. m. ob 3. uri popoldne v čitalniški sobi svoj tretji letni občni zbor. Dnevni red po običaju.

Iz kobariškega okraja.

Iz Braglje, due 9. februarja. — Pravila bralnega društva "Stol", ki se snuje pri nas, so se že predložila namestništvu v potrjenje. Priglasilo se je že nad 30 udov, znamenje, da je bilo društvo potrebno. — Mislilo smo, da smo dobili po odhodu znanega Vuka z novim župnikom pravega dušnega pastirja, a motili smo se. Danes je namreč pokazal, da prekosi polagoma celo svojega učitelja.

Domače vesti.

POZOR! — Opozarjamo sl. županstva, da smo založili za nove deželnozborske volitve potrebne tiskovine po predpisanem vzorcu.

"Goriška Tiskarna" A. Gabršček.

Osebnost. — Okrajni glavar v Tolminu A. Prinzig je imenovan za namestništvenga svetnika v Trstu.

Vodja okr. glavarstva v Gorici H. grof A t t e m s, ki je imel doslej naslov in značaj dvornega svetnika, je imenovan za pravega dvornega svetnika.

Za evidenčnega geometra II. razreda je imenovan finančni eleve Avgust Dolenc.

Veleposestniki, ki imajo pravico biti vpisani v volilni imenik, pa so izpuščeni, naj se pobrigajo takoj, da si izposlujejo upis.

Pri pristojnih davkarijah se dobijo izkazi, koliko plačujejo davka. Izkazi so prosti koleka in pristojbine. Reklamacije je podati na mestništvu do 24. t. m. Reklamacije preskrbuje tudi društvo veleposestnikov v Gorici. Visokost davka izkazujejo zadostno tudi davčne knjižnice.

V volilnem redu je določeno za volilno pravico v veleposestvu 100 K realnega davka

vzemirjati, če vpoštevate k temu še možnost zunanje vojne; Angleška polna navdušenja in novih idej, se združijo s Španijo, ki že sedaj želi to zvezo. Ker torej poznam vašo previdnost, Monseigneur, in pa vaš osebni položaj, v katerega vas silijo dnevni dogodki, sem si mislil, da se vam bo zdelo boljše, združiti svoje sile v notranje razmere kraljevine ter prepustiti novi angleški vladi skrb za svoje zadeve. Ta nevtralnost pa obstoji samo v tem, da oddaljite kralja Karla od francoske zemlje ter ne podpirate ne z orožjem, ne z denarjem, ne s četami tega vaši deželi popolnoma tujega kralja.

Moje pismo je torej čisto zaupno, in vsled tega vam ga pošiljam po možu, ki mu lahko zaupam; iz nagiba, ki ga bo Vaša Eminenca gotovo vedela ceniti, sem hotel, da dobite to pismo, predno se izvrše dogodki prihodnjih dni in predno začnem uresničevati svoje načrte. Olivier Cromwell je mislil, da je bolje, zaupati bistroumnemu možu, kakršen je Mazarin, nego kraljici, ki je pač brezdvomno zelo odločna, toda preveč odvisna od praznih predsodkov o rojstvu in božji vsemogočnosti.

Z Bogom, Monseigneur; če ne dobim v štirinajstih dneh odgovora, bom mislil, da niste prejeli mojega pisma.

Olivier Cromwell.

Gospod Mordaunt, pravi kardinal glasno, da bi zbudil tega iz premišljevanja, moj odgovor na to pismo bo tem bolj dovoljen za generala Cromwella, čim bolj bom prepričan, da se ne izve, da sem mu odgovoril. Počakajte torej na ta odgovor v Boulogne-sur-Mer-u, in obljubite mi, da odpotujete jutri zjutraj.

Obljubljam vam, Monseigneur, odvrne Mor-

daunt, toda koliko dnij bom moral čakati na ta odgovor?

Če ga ne dobite tekom desetih dnij, lahko greste.

Mordaunt se prikloni.

To še ni vse, gospod, nadaljuje Mazarin; vaše osebne zadeve so me zelo ganile; poleg tega vas je naredilo pismo Cromwellovo v mojih očeh važnega človeka kot poslanca. Ponavljam torej še enkrat, povejte mi, kaj morem storiti za vas?

Mordaunt je pomišljal trenutek, in ko je nekaj časa vidno omahoval, je že hotel odpreti usta, da bi govoril, ko je naglo vstopil Bernouin, se nagnil h kardinalu ter mu tiho nekaj zašepetal na uho.

Monseigneur, je rekel, kraljica Henrieta, v spremstvu nekega angleškega plemiča, je ravnokar stopila v Palais-Royal.

Mazarin je naglo planil s svojega stola, kar ni ušlo pazljivosti Mordauntovi, ter se premislil, ko je že hotel zaupati mladeniču.

Gospod, pravi kardinal, razumeli ste, kaj ne? Odločil sem se za Boulogne, ker mislim, da so vam vsa francoska mesta enaka; če pa čakate rajši v katerem drugem, imenujte ga! Toda lahko si mislite, da želim, da se ne izve za vašo navzočnost v Parizu, zakaj obdan sem od raznih vplivov, katerim se odtegnem le, če ostane vse po možnosti tajno.

Odpotujem, Monseigneur, pravi Mordaunt ter gre par korakov proti vratom, skozi katera je bil vstopil.

Ne, ne tod, gospod, prosim vas, pravi kardinal naglo; blagovoliti iti skozi to galerijo, odkoder pridete v vežo. Želim, da vas nihče ne vidi, ko odidete, najin sestanek mora biti tajen.

Mordaunt je odšel z Bernouinom, ki ga je peljal v sosednjo sobo ter ga prepustil vratarju ter mu pokazal izhod.

Nato se je vrnil Bernouin naglo k svojemu gospodu, da pripelje k njemu kraljico Henrieto, ki je že dospela v stekleno galerijo.

X.

Mazarin in kraljica Henrieta.

Kardinal je vstal ter hitel sprejeti angleško kraljico. Prišel ji je naproti do srede galerije, ki je vodila v njegov kabinet.

Kazal je napram tej kraljici brez spremstva in brez nakita tem večje spoštovanje, ker je sam čutil, da si mora očitati skopost in trdosrčnost.

Toda ljudje, ki česa prosijo, se znajo vladati ter podeliti obrazu različne izraze, in hči Henrika IV. se je smehljala, ko je stopila pred onega, katerega je čutila in zaničevala.

Ah, je dejal Mazarin sam pri sebi, kakšen ljubezniv obraz! Morda je prišla, da dobi od mene denarja?

In obrnil se je s strahom proti svoji blagajni; obrnil je celo dijamant svojega prstana navzdol, zakaj ta krasen dijamant se je tako bliščal, da so njegove roke, sicer lepe in bele, vzbujale pozornost. Škoda, da ta prstan ni imel take moči kot Gygesov, ki je naredil svojega gospodarja nevidnega, kadar je ta storil to, kar je ravnokar storil Mazarin, namreč obrnil prstan navzdol.

(Dalje pride.)

za zemljiško posestvo, „Gorica“ pa piše, da vsak kdor plačuje 100 K zemljiškega davka, kateremu se prišteva tudi ena petina hišnega davka, sme zahtevati, da se vpiše v volilni imenik. Torej 80% zemljiškega in 20% hišnega davka! Odkod to? — V Gorici se ne plačuje realni davek od hiš, ampak hišnorazredni davek, pa je le figurativen, da se delja tako veleposestniki. Zato pa je tudi v slovenski listi polno laških veleposestnikov. Za državni zbor je bilo prej nekaj takega, za deželni ne. — Vedno bolj kaže, kako v škodo Slovincem je skrpucan novi volilni red, o katerega škodljivosti bo treba še podrobneje govoriti.

Klerikalci proti Štreklju. — Žadnjit sijo poročali o lepem vspelu poslance Štreklja. Znesek za nabavo sena se je povišal po njegovem prizadevanju na 140.000 K. To stoji pribito, to je resnica. Štrekelj se je prvi zavzel za to reč in potegoval ves čas za njo, hodil opetovano v poljedelsko in finančno ministerstvo, predlagal memoranda ter dosegel končni uspeh. Za njim je nekaj capljaj bojazljivi Fon. Ali ker se klerikalci tako radi šopirijo s tujim perjem ter umejo izvrstno krasti zasluge drugih ter jih prišivati na sukno svojim nevednim in počasnim poslancem, niso opustili tudi te prilike, da bi se ne košatili s Štrekljevim delom in vseh pom.

Meseca decembra je prinesla „Gorica“ vest, da je vlada dovolila veliko podporo za nabavo sena posestnikom. V drugi številki na to je rekla Gregorčičeva „Gorica“, da je dovoljena izdatna podpora, na drugem mestu pa, da je znesek precejšen. Z „veliko“ podpore se padli za 3 dni že na izdatno podporo in precejšen znesek. Seveda se je vsejedno pela hozana poslancu Fonu, dasi je bil na vsem nedolžen. „Slava Fonu!“ „Velik uspeh Fonov“ so kričali sleparji; pri tem pa jim je ušlo, in zapisali so: „Kolik je znesek, ni še znano.“ Fon ni torej vedel ničesar, koliko se dovoli, samo obljubilo se mu je bilo nekaj, ko je pricapljal za Štrekljem v ministerstvo. Sedaj pa lažejo, da jim je bil znesek znan že takrat.

Poslanec Štrekelj je delal naprej in te dni je dobil končno odgovor finančnega ministra dr. pl. Korytowskega, ki se glasi: „Das Finanzministerium hat sich mit der Bestreitung von Mehrauslagen im Höchstbetrage von 140.000 K auf Rechnung der Post „Rindviehzucht“ pro 1907 für Zwecke der seitens des Ackerbauministeriums beabsichtigten Futtermittelaktion im Küstenlande einverstanden erklärt.“

Tako je!

„Slovenec“ laže nesramno, kakor zna le on in njegov goriski dopisnik — o „liberalnem“ poslancu, ki se blamira s svojo nevednostjo. Blamiral se je „Slovenec“ in njegov dopisnik — pribito pa je, da je dosegel Štrekelj povišek na 140.000 K.

Nasfarbani „Slovenec“ laže tudi, da je znesek 145.000 K, dotim je 140.000 K. Mi imamo v rokah odlok ministerstva, ki je gori ponatisnen. Komu je več verjeti: ali ministru Korytowskemu ali „katoliškemu“ lažnikom okrog „Slovenca“, o tem si je na jasnem pač vsak razsoden človek.

Klerikalci niso vedeli za znesek glede nabave sena. Izvedeli so ga šele sedaj iz zadnje „Soče“.

Da niso vedeli za znesek, priča to, ker so pisali sami, da ne vedo, kak je znesek, in ker so potem molčali. Če bi bili vedeli za svoto — joj, kako bi bili vpili in povzdigavali Fona v deveta nebesa!

Znesek je naznanil finančni minister Korytowski poslancu Štreklju zato, ker se je pač Štrekelj brigal za povišek in ne Fon. Fon ni dobil nič, ker nima za povišek nobene zasluge. Zato pa lažejo in lageli bodo naprej, toda volilci poznajo poštenost Štreklja tako, da ne bodo verjeli klerikalni sleparjem, ki v svoji velikanski nesramnosti hočejo odjesti Štreklju vsako zaslugo, katero si pribori v korist goriskih Slovincem.

Naj le lažejo naprej, tako debelih lažij o priljubljenem poslancu Štreklju ne verjamejo niti klerikalci, marveč vidijo v njih prav le grdo orožje klerikalcev v volilnem boju.

Za družbo sv. Cilija in Metoda je daroval g. J. Maraž v Dol. Vrtojbi 5 K in Andrej Humar istotam 2 K. Hvala! Živeli!

Pevski večer, katerega priredi ženski zbor „Pevskega in glasbenega društva“, na čelu mu odlična naša gospa Pavla Seidlova, obeča dati našemu občinstvu izreden užitek. V prvič nastopi ženski zbor kot korporacija z izbranim sporedom: pod večjim vodstvom zna-

nega našega pevovodje in skladatelja Josipa Michla. Ženski zbor nam obeča pokazati vse svoje vrline. Še nikdar ni bil zbran zbor v tako lepem številu, nikdar doslej niso bili zastopani tako izbrani lepi in sveži glasovi našega inteligentnega ženstva. Odlikujejo se posebno alt s složnimi močnimi glasovi ter solistinje gospice Klementina Hrovatinova in Danica Šantlova (sopran), gospa Milka Dereani (mezzopran) ter gospa Irma Fonova (alt). Do posebnih veljav pridajo glasovi solistinj v enem najlepšem trio slavnega ruskega skladatelja Čajkovskega „Priroda i ljubav“. Sopran solo „Nezakonska mati“ peta po dični gospici Klementini Hrovatinovi, mora privabiti na pevski večer vsakega ljubitelja glasbe in poezije. Gosp. skladatelj Josip Michl se je potrudil, vložiti v to najglobokejšo čuten pesem našega prvega pesnika Franca Prešerna tudi vsa bogata svoja čustva, izražena po lepi moderni skladnji.

Nadejamo se zato, da posetijo pevski večer vsi naši goriski slovenski krogi in da pohiti počastiti odlične pevke naša bližja in oddaljenejša slovenska okolica. Bodi ta večer poleg užitka, katerega bode nudil od umetnostne strani, tudi prilika, da prizna občinstvo trudoljubivost naših gospaj in gospic, ki res požrtvovalno pohajajo celo leto pevске vaje ter poleg dolžnosti, katere opravljajo kot matere in člani slovenske družbe, vrše posebno za nas v Gorici pomembno vzgojevalno in kulturno delo.

Sono na kolodvoru. — Za seno, naročeno po deželnem odboru za naše kmetovalce, ki je danes na kolodvoru, so bili obveščeni Lahi, Slovinci pa ne. Lah dobi hitro vse, Slovenec, čakaj! Najboljše pobirajo Lahi, Slovinci dobijo slabše. Kje sta slov. odbornika?

Nagle smrti je umrl v Gradišču ob Soči v torek zjutraj ob 8. uri c. kr. finančni svetnik v pokoju, bivši voditelj tamkajšnjega davčnega referata, vitez Franc-Josipovega reda gospod Josip Sterbenk v starosti 57 let. Pokojnik je bil v obče priljubljen uradnik in s strankami postrežljiv. Zapustil je vdovo. Njegove zemeljske ostanke pokopljejo danes na njegovo željo v Trstu.

K uvodnemu članku. — Priobčujemo članek, ki sodi položaj precej rezko. Nô, precej tako utegne biti, ako bi se ne dobilo poti za enoten nastop proti klerikalcem. Položaj pa se menjuje od dneva do dneva, in kar danes velja, ne velja več drugi dan. Govorili smo že dosti, računi so jasni; še je čas, toda zadnji čas, da se nastopi z vso silo proti izdajskim klerikalcem, ki že rogovillijo z vso besnostjo po deželi.

V sedanjem poskočnem pustnem času, ko se vse suče in vrti, je umevno, da ta vrtinec pritegne tudi gibki ženski spol. Hvalevredno pa je pri tem, ga hoče ženski zbor „pevskega društva v Gorici“ združiti s prijetno zabavo tudi glasbeni užitek. Z resno vneto si je sestavil in osvojil obsežen program umetniške vrednosti. Porok za to so nam imena: Čajkovskij, C. Kjuj, Foerster, Michl, Gerbič. Vse te skladbe bode izvajal ženski zbor samostojno; le pri Foersterjevem „Venčku“ se mu končno pridruži moški zbor, ki prevzame od tu naprej tudi vodilno ulogo — v plesni dvorani.

Upamo, da pridejo poslušat in se udeležijo vselega rajanja vsi, ki so dobre volje.

„Slavni zbor!“ — Šempaski župnik-župan Blaž Grča je ves iz sebe, ker ga klerikalna stranka ne kandidira več v deželni zbor. To ga jezi in peče, in kar ne more si misliti, da on ne bo več sedel v deželnem zboru. Venomer mu se brenči po glavi deželni zbor, in če stopi kam, kjer treba govoriti, se zmoti ter misli, da je v deželnem zboru. Bil je te dni pred sodnijo. Začel je govoriti. Ali ker vedno misli le na deželni zbor, je začel: „Slavni zbor!“ — In takega moža, ki ima vedno pred očmi deželni zbor, ne pošljejo v zbornico? Ti grdi klerikalci!

Želozniških delavnic ne bo v Cerico, oziroma Solkan. Tako je izvedela laška deputacija iz Gorice na Dunaju. Nô, pa se tudi pobrigali niso za to, kakor smo že večkrat povedali, ker ne marajo „tujcev“. Temu stališču se mora upogniti tudi odpor trgovcev, obrtnikov in drugih, ki bi kaj zaslužili, če bi prišle delavnice sem. Oškodovan pa je tudi Solkan. Tu pa treba vprašati ljubega poslanca Fona, ali se je sploh zganil kaj za Solkan v tej reči?

Ljubzen kamenjskega župnika Kosca do bližnjega. — Poročalo se je že, da je bil obsejen Fran Podgornik iz Vrtovina na 1 teden zapora. Zakaj? Kosce bi imel pokopati neko osebo

ob 4. uri pop. K njemu je pa prišel neki gospod iz Gorice, in tako se je zamotil, da je prišel k pogrebu ob 5. uri, ko je že tema, vsled česar so se mnogi zgražali. Kosce je slišal tudi Frana Podgornika izgovoriti besede „Sakramenska duša“, ga je videl v temi mahati z rokami. Fr. Podgornik je rekel, da se v temi pokopavajo živali, ne pa ljudje. Ker je prišel Kosce prepozno, najbrže radi politike, katero je uganjal z onim gospodom iz Gorice, je prišel Podgornik v nesrečo. Kot obteževalno okolnost je navedel Kosce, da je Podgornik „liberalec“, v olajšavo se mu je pa štelo opravičeno ogorčenje radi tega, ker je Kosce po lastni krivdi tako pozno pokopaval. Ja, dragi Kosce, najprej je izvrševanje dolžnosti, potem komaj zabava in politika, in če bi Vi ne zamudili, se ne bi nobeden zgražal in Podgornik bi tudi ne bil obsojen, Nô, Kosčeva vest se ne zbudi radi tega!

Laški učitelji so zborovali, kakor smo naznanili, v nedeljo v Gradišču ob Soči. Med drugim so sklenili tudi, da postavijo za deželnozbornske volilne svojega kandidata. Kandidat bo baje bivši deželni poslanec Falconer.

Opozorjamo na občni zbor trafikantov, ki se vrši v nedeljo 10. t. m. ob 3. uri pop. v prostorih Marcinjeve restavracije.

Fantje iz Šempasa priredé v nedeljo 16. t. m. v gostilni g. Humarja javni ples. Vsak korač stane 16 vin.

Listnica. — Nekaterim gg. dopisnikom: Porabimo deloma v „Prim.“, deloma v „Soči“ prihodnjic.

Zveza narodnih društev.

Pevsko-bralno društvo „Joz“ v Višnjem je imelo svoj redni letni občni zbor preteklo nedeljo popoldne v navzočnosti vseh članov. Zborovalo se je po običajnem dnevnem redu. Kar je glavno, je to, da se je sklenil onoglasno pristop k „Zvezi narodnih društev“. Določilo se je tudi, da se bodo razposojevale društvenikom poučne knjige iz šol. knjižnice. Prihodnjo nedeljo priredijo izlet pevci-društ. niki v obmejni Mirnik.

Trgovsko - obrtne in gospodarske vesti.

Direktni davki. — Za leto 1908. se zemljiški davek proračunava na 53.500.000 K, torej več za 400.000 K, kakor v minoletem letu. Za Kranjsko se določa 995.000 K, za Štajersko 3.450.000 K, za Koroško 1.053.000 kron, za Istro 425.000 K, za Goriško 420.000 K itd. Zemljiškega davka se je vsled uim zadnja leta odpisalo povprek na leto 7.599.000 K.

Hišni davek se proračunava skupno na 93.650.000 K, in sicer hišnorazredni davek na 10.650.000 K, hišnacajemniški davek na 83.000.000 K, in sicer za Kranjsko hišnorazredni davek 265.000 K, najemniški 590.000 kron, za Štajersko hišnorazredni 615.000 K in najemniški 3.860.000 K, za Koroško hišnorazredni 185.000 K in najemniški 665.000 kron, za Istro hišnorazredni 155.000 K in najemniški 455.000 K, za Goriško hišnorazredni 120.000 K in najemniški 450.000 kron itd.

Petodstotni hišni davek se proračunava na 8.264.000 K.

Priloznina bode vrgla 35.470.000 K, in sicer na Kranjskem 430.000 K, na Štajerskem 1.440.000 K, na Koroškem 490.000 K, v Istri 140.000 K, na Goriškem 130.000 K itd.

Krošnjarina pa znaša skupaj le 198.000 kron, največ na Nižjem Avstrijskem 45.000 K, na Češkem 60.000 K, na tretjem mestu pa je Kranjska s 15.000 K.

Pridobnina od podjetij, ki polagajo javne račune, se proračunava na 56.400.000 K.

Rentni davek se proračunava na 9.290.000 kron, in sicer za Kranjsko 130.000 K, za Štajersko 480.000 K, za Koroško 100.000 K, za Istro 47.000 K, za Goriško 45.000 K.

Osebna dohodarina pa raste od leta do leto; za tekoče leto je v proračunu 60.900.000 kron, torej od lani več 2.030.000 K, in sicer za Kranjsko 510.000 K, za Štajersko 2.780.000 kron, za Koroško 550.000 K, za Istro 320.000 kron, za Goriško 270.000 K itd.

Davek od višjih plaž se proračunava na 2.462.000 K.

Dohodki davčnih eksekucij se proračunavajo na 2.108.000 K, in sicer za Kranjsko 46.000 K, za Štajersko 117.000 kron, za Koroško 20.000 K, za Istro 43.000 K, za Goriško 24.000 K itd.

Zamudne obresti od davkov tudi donesajo državne dohodke; za leto se proračunava 1.300.000 K.

Vsi dohodki naštetih realnih in osebnih davkov bodo po proračunu za leto 1908. donesli državi 322.552.000 K.

Stroški tega poglavja pa bodo po proračunu iznašali 8.762.900 K, in sicer: Odškodnine strankam in remuneracije uradnikom pri določanju davkov 88.200 K, odškodnine strankam v Dalmaciji, ki so bile preje brez zemljišk. davka 2.671.000 K, prispevki deželam v smislu zakona iz leta 1896. skupaj 6.000.000 kron. Kranjska dobi 73.816 K, Štajerska 318.118 K, Koroška 76.171 K, Istro 42.042 K, Goriška 38.993 K itd.

Kako se dasta porabiti mraz in burja v industrijalne svrhe? — Na kratko smo že omenili pred časom tovarno ledu v tržaški okolici. O tej tovarni se spleča spregovoriti še obširneje. Zato podajemo še ta-le sestavek: Idoč po cesti, ki z Opčin vodi proti Trebbam, in sicer malo korakov naprej od Banov, na točki, kjer se cesta deli, ravno nasproti Nanosu, torej na burji najbolj izpostavljeni točki zagledaš čudno poslopje, vse leseno, a še bolj čudno streho, ki sestoji iz mreže tramov, obsejenih, simetrično oddaljenih eden od drugega. Takega poslopja ni še nihče videl v teh krajih. Kaj je? To je nova tovarna (če se sme tako imenovati) za izdelovanje naravnega ledu, ki jo je tam zgradila tržaška tvrdka Quarantotto & C.o (Higijenična mlekarina Trifolium).

Poslopje, vse zgrajeno iz trdnega lesu iz Štajerske in Koroške, je visoko 10 m, a površje njegove stremeri metrov 50×18. Zgornji del poslopja, to je streha služi za izdelovanje ledu. Evo na kak način: Vrh strehe se nahaja 24 pip bojenske vode. Iz teh pip, ki so nalašč v to napravljene, prihaja oziroma prši voda skoraj v obliki pare, v neznahtih, jako malih kapljicah. Takoj ko pride na mrzli zrak voda, zamrzne in zmrznjene kapljice se združijo in tako napravljajo velike kose ledu v obliki velikih kapnikov, ki se potem vsled lastne teže večinoma sami odtrgujejo in padajo na gladko streho poslopja in potom se strehe. Se strehe se pa potem skozi nalašč napravljene luknje meče led v spodaj nahajajoče se ledenice.

Tu moramo povedati, da je spodnji del poslopja, to je od strehe do tal, razdeljen v 12 celic, ki so pa tako prirejene, da se more v njih ohranjati led: vse zunanje stene so namreč najprej iz žaganic, zatem pride nepremotljivo platno, a slednjič zdrobljeno oglje: sami taki elementi namreč, ki so slabi voditelji toplote. In zbog tega se more led v teh celicah ohranjati tudi v najhujši poletni vročini. V celicah se pa kosi ledu združijo v en sam kos. Posebne žage ga pa potem razrežejo na manjše kose, ki so popolnoma enaki kosom umetnega ledu.

Da so tvori led, treba je mraza, a tudi burje, kajti ta donesa vedno nov zrak in povspenjuje mraz. Se samimi 3 stopinjami pod ničlo more tovarna v eni noči brez burje napraviti 25 vagonov ledu, dotim ga s pomočjo burje napravi lahko za 100 vagonov. Tako bo mogla tovarna v samih zimskih nočeh napraviti toliko ledu, da ga bo imela dovolj za vse letc ne le samo za lastno uporabo tvrdke Quarantotto & C.o v svoji mlekarini in sirarni, ampak da bo mogla z njim preskrbovati vse mesto in vso okolico in ga tudi izvažati. Obratni troški in troški za vzdrževanje tovarne so jako mali, ta led za 50% ceneji, nego je umetni led.

Razne vesti.

Proti stanovanjskemu oderuštju. — Osrednje vodstvo socialnodemokratske stranke v Budimpešti je sklenilo energično nastopiti proti stanarinskemu oderuštju. Delavci so sklenili, da 1. maja stanarine ne bodo plačali, ampak šli na cesto in prenočevali po trgih v najelegantnejših delih mesta.

Krvna osveta v Louisville v Ameriki. — Sodnika Hargis Jaklon-a je ustrelil sin Beach. Ta umor je zaključek že dolgo let trajajočega sovraštva med dvema rodbinama Hargis in Cokrell. Sovraštvo je začelo vsled mejnih sporov. Sovraštvo je šlo tako daleč, da se je tekom časa 23 hiš upepnilo, da se je umorilo kakih 10 oseb, tako, da so se bili družini skoraj popolnoma uničili.

Dunajski hrilolazec Evgen Wolf, ravnatelj namestnik pri anglo-avstrijski banki, je padel v 70 metrov globoko razpoko, ko se je hotel zabavati s sneženimi čevlji.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Sežani
upisana zadruga z neomejeno zavezo.

Vabilo na redni občni zbor

okrajne hranilnice in posojilnice v Sežani
dne 30. februarja 1908. ob 2. uri popoldne v zadružnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Pregled in odobritev letnih računov.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo o reviziji.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Predlogi.

Načelstvo.

Spomnite se

na začetne črke »Prve kranjske tovarne testenin« ko zahtevate pašto, makarone itd. ter vzemite le one z napisom »Pekatec«. — Te so izborne! — Žnidaršič & Valenčič Ilirska »Bistrica«.

== PRODA SE ==

8 plemenskih bikov pristne švicarske
rujave pasme v starosti 10—14 mesecev, ter
6 junčkov, izpodrejeno pristnega plemena v sta-
rosti 5—10 tednov. — Cene po dogovoru. Pojasnila
daje oskrbnistvo grajščine grofa La Tour, Russiz
pri Krminu, Primorsko.

Stavbinski polir

spreten in zanesljiv dobi stalno delo pri stavbinskem mojstru:

Robertu Smielowski v Ljubljani.

Kožuhovne ovratnike

== (boa) ==

v največji izberi — po čudovito nizkih cenah

Raznovrstne pletenine za zimo

Jaegerperilo i. t. d.,

naj si v lastno korist ogleda vsakdo pred nakupom v trgovini

J. ZORNIK — Gorica, Gosposka ulica št. 10.

Cene brez vsake konkurence! — Kakovost blaga najboljša!
Solidna postrežba! — Cene stalne!

Lekarna Cristofoletti

v Gorici.

ŽELODČNE KAPLJICE

z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh
kapljic je neprekosljiva
— Te kapljice **vredejo**
redno prebavljanje,
če se jih dvakrat na dan
po jedno žličico popije.
Okrepé pokvarjeni že-
lodec, storé, da zgine
v kratkem času omo-
tica in životna lénost (mrtvost). Te
kapljice tudi storé, da **človek raji jé.**

Cena steklenici 60 vin.

Cristofolettijeva pijača iz kine
in **železa**, najboljši pripomoček pri
zdravljenju s trsknim oljem.
Ena steklenica stane 1 krono 60 vin.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi-
nejega peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, odlikovane velikonočne
pince itd.

Prodaja različna **finá vina in likerje**
na drobno ali v originalnih b. telkah
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo-
brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo
po jako zmernih cenah.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Glav. št. 2.

Filijalka v Cornbergu.

Sprejema naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejšega, za nove
maše in godove, kolače za bir-
mance, poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natančno po želji
naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke,
fino pecivo, fina vina in likerje
po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške
pince, potice itd.

Išče se stanovanje

obstoječe iz 2 ali 3 sob in kuhinje
za družino brez otrok.

Ponudbe na upravnishvo „Soča“
pod sifro „Stanovanje“.

Prva goriška tovarna umetnih ognjev

s strojnim obratom izdeluje: rakete,
bengalične ognje, rimske sveče,
kolesa itd. itd.

Posebnost: **papirnati topiči.**

Nadalje priporoča: jubilejne transpa-
rente v velikosti cm 120 × 200 s
podobo cesarjevo in v velikosti cm
100 × 150 z monogramom.

Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehnik
Gorica, tekalšče Frana Jos. 34.

Iz prijaznosti se sprejemajo naro-
čila tudi v kavarni „Dogana“ tik
sodnijske palače.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN OZBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBSČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE

za krojaše in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni venči. — Mašne
knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. 2 35—8

V Ljubljani se proda trgovina

z modnim blagom za dame in gospode, galanterijskimi,
parfumerijskimi, kirurškičnimi in drugimi predmeti, vsta-
novljena že leta 1845., radi rodbinskih razmer pod jako
ugodnimi pogoji. — Plačati bi bilo takoj 8000 K, osta-
nek pa v dogovorjenih obrokih. Trgovino prevzame in
vodi lahko tudi dama.

Ponudbe naj se pošiljajo na upravnishvo tega lista pod
šifro: „UGODNA PRILIKA“.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga s neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na
premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadržni register vpisana pravila, pri skupni
seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po
2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi
na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine
1% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4%,
večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorac«.

Nova pravila so se razposilala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil,
naj se oglasi v zadržnem uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.